

Senat 5.11.2013.

Amir Hamzić (PMF) - neki konkretni komentari na Strategiju obrazovanja, znanosti i tehnologije

1. Kao predstavnik prirodoslovlja i matematike, pažljivo sam tražio te riječi u Strategiji. Nisam ih našao, ali sam našao **STEM** (science, technology, engineering, mathematics) na:

- str.93. (“Proširenje kapaciteta dijela visokog obrazovanja u STEM području predstavlja razvojni prioritet.” - ni riječi više ili manje, niti obrazloženja zašto baš to područje predstavlja prioritet, a ni povezanosti te rečenice s prethodnom ili s onom koja slijedi);
- str.99. (gdje se govori o razlikama između sveučilišnih i stručnih studija i stoji: “Potrebno je povećati atraktivnost i konkurentnost studija, posebno u područjima od važnosti za razvoj gospodarstva (STEM). Poduzet će se različite aktivnosti usmjerene na uključivanje što većeg broja zainteresiranih sudionika, između ostalog definiranjem olakšica i iznalaženjem dodatnog poticajnog financiranja za izvoditelje i korisnike u sustavu.” – opet nejasno zašto se to tu navodi, tim više što ni jedna od tri mjere koje su navedene na kraju poglavlja 2.2. ne definira ništa konkretnije rečenicu o STEM-u);
- str. 103. u poglavlju o djelomičnom opterećenju (izvanrednom studiju): “Poticat će se programi u STEM području (stimuliranjem kroz veće upisne kvote, programske ugovore i sl.) koji će pripremiti stručnjake sposobne odgovoriti na zahtjeve suvremenoga gospodarstva i javnog sektora.”. O tome govori i mjera 2.8.4. u kojoj se navodi da se na temu STEM studija trebaju organizirati okrugli stolovi i slična događanja, na koje osim predstavnika gospodarstva treba pozivati i “ugledne stručnjake iz inozemstva koji imaju iskustva u organiziranju izvanrednih studija u navedenom području”. Mjera 2.8.7. (str. 105) pak navodi “Osmisliti sustav dodatnih poticajnih financijskih mjera za upisivanje na studije s djelomičnim opterećenjem STEM područja, te razrada mehanizama stipendiranja studenata”).

Mislim da Strategija ne definira dovoljno važnost STEM područja ili edukacije srednjoškolskih nastavnika za to područje; jednostavna Google pretraga pokazala bi koliko tome posvećuju pažnje puno razvijene zemlje od nas (SAD, Vel. Britanija). Smatram da je propuštena prilika da se i to područje eksplicite istakne u dijelu “Hrvatski trokut znanja” (koji čine obrazovanje, istraživanje i inovacije), a ne da se konkretno jedino razrađuje u mogućnostima njegovog studiranja na izvanrednim studijima. Za mjeru 2.8.7. pak mogu reći da se ona već realizira na Sveučilištu u Zagrebu!

2. **Programski ugovori** - Strategija po meni ne spominje dovoljno (samo jednom!) cjelovite programske ugovore (str. 110. “U sljedećem strateškom razdoblju važno je uvesti cjelovite programske ugovore koji će pokrivati sve temeljne aktivnosti visokog učilišta, a koji će voditi računa o nacionalnim strateškim prioritetima s jedne te autonomiji sveučilišta s druge strane.”). Cjelovite programske ugovore vidim kao način kojim se definira financiranje i nastavnih i istraživačkih aktivnosti sveučilišta. S druge strane ne slažem se s stavom (str. 111.) da “...programski ugovori mogu poslužiti i u dijelu financiranja privatnih visokih učilišta”.

3. U **poglavlju o djelomičnom opterećenju (izvanrednom studiju)** na str. 103. navodi se i referenca 56: "The Guardian, Why part-time study has a great future". Smatram da jedan ozbiljni državni dokument ne bi trebao navoditi kao reference apologetske novinske članke dekanice londonskog BIRKBECK College čija bitna aktivnost je organizacija večernjeg izvanrednog studija, a uz moto "Part-time study that leads to a full university degree is the key to getting round our graduate job problem".

4. U **Poglavljima 3.1. i 3.2** ("Povećati znanstvenu i nastavnu kvalitetu nastavnika" i "Redefinirati mehanizme određivanja strukture radnog vremena i radnih zadaća visokoškolskih nastavnika") predlaže se osnivanje i organizacija centara za pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičku izobrazbu nastavnika u sustavu visokog obrazovanja radi kontinuiranog obrazovanja nastavnika kroz posebno dizajnirane kolegije koji bi bili preduvjet za preuzimanje nastavničkih obveza, a i uvjet za izbor u znanstveno nastavno zvanje. Osim što je to vrlo teško realizirati, što se time na neki način ukida institucija "nastupnog predavanja", što to onemogućuje angažman vanjskih suradnika, nejasni su mi i kriteriji koje bi trebali ispunjavati nastavnici u takvom Centru.

Jednako tako, nejasno je koji su to mehanizmi varijabilnog vrednovanja rada nastavnika, a još je manje moguće prihvatiti okvirne omjere pojedinih aktivnosti koje bi trebale biti: nastava: znanost: organizacija/upravljanje : djelatnost usmjerena doprinosu razvoju i poboljšanju zajednice: 30-40% : 30-40% : 10-20% : 10-20%, odnosno 12-16 sati: 12-16 sati: 4-8 sati: 4-8 sati tjedno. Takva administrativna podjela radnog vremena je po meni ne samo neprihvatljiva nego je nije moguće ni praktično realizirati.